

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivety Jiříkové a soudkyní JUDr. Jaroslavy Štítkovcové a Mgr. Ing. Martiny Lacinové v právní věci žalobce [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], zastoupeného Mgr. Petrem Smejkalem, advokátem v Českých Budějovicích, Na Sadech 21, proti žalované **České republice – Ministerstvu spravedlnosti České republiky**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o zaplacení částky 100.952,- Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 2.2.2010, č.j. 17 C 560/2009-32, **t a k t o :**

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku v odstavci III., o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku 952,- Kč s příslušnými úroky z prodlení a zaplacení částky 100.000,- Kč, **p o t v r z u j e .**

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku v odstavci III. v části, kde byla žalovanému uložena povinnost zaplatit úroky z prodlení z částky 100.000,- Kč **m ě n í** tak, že v této části se žaloba **z a m í t á .**

Žalovaný je **p o v i n e n** zaplatit žalobci na nákladech řízení před soudy obou stupňů částku 65.448,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Petra Smejkala, advokáta v Českých Budějovicích.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem zastavil soud prvního stupně řízení v části týkající se zaplacení částky 23.514,- Kč s úrokem z prodlení ve výši repo sazby ČNB navýšené o 7 procentních bodů jdoucím od 20.9.2009 do zaplacení, v části, v níž se žalobce domáhal zaplacení částky 595,- Kč s úrokem z prodlení ve výši repo sazby ČNB navýšené o 7 procentních bodů jdoucím od 20.9.2009 do zaplacení žalobu zamítl a žalovanému dále uložil povinnost zaplatit žalobci částku 100.952,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,5 % ročně jdoucím od 20.9.2009 do 31.12.2009 a za dobu od 1.1.2010 do zaplacení s ročním úrokem z prodlení ve výši, která odpovídá v procentech součtu čísla 7 a výše limitní sazby pro dvoutýdenní repo operace ČNB vyhlášené ve Věstníku ČNB a platné vždy k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí, v němž trvá prodlení žalovaného, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku. Žalovaná částka 125.061,- Kč se skládala z náhrady škody, nákladů obhajoby, které byly žalobcem ve smyslu ust. § 31 zák. č. 82/1998 Sb. účelně vynaloženy na zrušení nezákonného rozhodnutí a dále se žalobce domáhal zadostiučinění ve smyslu ust. § 31a citovaného zákona, kdy v důsledku trestu zákazu činnosti nemohl vykonávat funkci obchodního zástupce a bylo tak zasaženo výrazným způsobem do jeho práva zaručeného Listinou základních práv a svobod. Zadostiučinění ve smyslu ust. § 31a zákona se dále domáhal s odůvodněním, že trestní věc byla poměrně viditelně medializována ve dvou celostátně vycházejících denících, a to zasáhlo do jeho občanské cti a lidské důstojnosti. Ze spisu Krajského soudu v Českých Budějovicích sp.zn. 16 T 14/2006 měl soud za prokázány průběh trestního řízení vedeného vůči žalobci, kdy usnesením ze dne 11.4.2005 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce pro trestný čin nekalé soutěže, proti němu podal žalobce stížnost a ta byla krajským státním zástupcem zamítnuta. Usnesením ze dne 15.9.2005 bylo vydáno další usnesení o zahájení trestního stíhání pro ten samý trestný čin, avšak pro jiné skutky. Též proti tomuto usnesení si podal žalobce stížnost a i v tomto případě byla stížnost krajským státním zástupcem zamítnuta. Rozsudkem ze dne 18.1.2007, č.j. 16 T 14/2006-677 byl žalobce uznán vinným ze spáchání trestného činu nekalé soutěže a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců s podmíněným odkladem na dobu dvou let a dále trest zákazu činnosti po dobu dvou let. Proti tomuto rozsudku se žalobce odvolal a Vrchní soud usnesením ze dne 23.4.2007, sp.zn. 6 To 10/2007 odvolání žalobce jako nedůvodné zamítl. Nejvyšší soud ČR pak rozhodl o dovolání žalobce tak, že usnesením ze dne 12.9.2007, č.j. 5 Tdo 916/2007 usnesení odvolacího soudu i rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a přikázal Krajskému soudu v Českých Budějovicích, aby o věci znovu jednal a rozhodl. Krajský soud v Českých Budějovicích pak rozsudkem ze dne 28.1.2009, č.j. 16 T 2/2008-822 žalobce obžaloby zprostil. Soud zjistil, že právní zástupce vyúčtoval žalobci částku 25.061,- Kč jako odměnu za právní služby a hotové výdaje včetně DPH, když tato částka byla žalobcem na účet právního zástupce dne 17.3.2009 uhrazena. Zjistil, že dne 18.3.2009 uplatnil žalobce u žalovaného nárok na náhradu škody spočívající v hotových výdajích a v nemajetkové újmě, žádost byla žalované doručena dne 19.3.2009. Žalovaná poukázala žalobci na náhradu nákladů obhajoby částku 23.514,- Kč, v této části pak vzal žalobce žalobu zpět a řízení bylo zastaveno dle ust. § 96 o.s.ř. Účastníci učinili nesporným, že na náhradu nákladů obhajoby zbývá uhradit ještě částka 952,- Kč, když ze

strany žalované, která zaplatila žalobci částku 23.514,- Kč nebyla v důsledku přehlédnutí proplacena částka 500,- Kč představující jeden úkon právní služby a jeden režijní paušál ve výši 300,- Kč společně s DPH. Co do částky 595,- Kč byla tedy žaloba zamítnuta, neboť soud dospěl k závěru, že v případě podání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání se nejedná o úkon ve věci samé, ale o úkon dle ust. § 11 odst. 2 písm. c) a odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., a proto krácení o dvě poloviny úkonu právní služby a na to navazující DPH bylo v pořádku. Zásadní spor mezi účastníky byl v tom, zda žalobci přísluší finanční odškodnění za nemajetkovou újmu, či zda postačuje pouze konstatování porušení zákona a omluva. Soud dospěl k závěru, že finanční odškodnění je žalobcem požadováno důvodně a ztotožnil se i s výší požadované částky. Judikatura, pokud jde o nemajetkovou újmu, není dle soudu dosud ustálena a je proto třeba zvážit okolnosti konkrétního případu, zda a v jaké výši finanční odškodnění přiznat. Soud vážil jednak tu skutečnost, že trestní stíhání žalobce bylo veřejně mediálně prezentováno, byť v regionální tisku, když žalobce jako obchodní zástupce se pohyboval v regionu Jižních Čech a zcela zákonitě zveřejnění informace o jeho trestním stíhání muselo žalobci činit potíže a v odborných kruzích, ve kterých se pohyboval byla tato informace nepochybně známa. Význam pro posouzení výše požadované částky má dle soudu i ten fakt, že žalobci bylo znemožněno vykonávat po dobu deseti měsíců funkci obchodního zástupce. Soud zvolil porovnání s průměrným měsíčním příjmem v České republice, který se v roce 2007 pohyboval kolem částky 20.000,- Kč měsíčně a bylo-li žalobci znemožněno funkci obchodního zástupce vykonávat po dobu deseti měsíců, odškodnění ve výši pětinasobku průměrného měsíčního platu se jevílo přiměřeným. Soud přiznal i úrok z prodlení z částky 100.952,- Kč, neboť žalovaný ve lhůtě šesti měsíců ode dne, kdy náhrada škody byla u něho uplatněna žalobci na tuto uplatněnou škodu ničeho nezaplatil a úrok z prodlení běží ode dne následujícího po uplynutí šestiměsíční lhůty, když i z požadovaného zadostiučinění mohl žalovaný žalobci částku kdykoliv dobrovolně zaplatit. O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. a ust. § 146 odst. 2 o.s.ř., kdy žalobce měl neúspěch v nepatrné části a částka 23.514,- Kč byla zaplacená po podání žaloby a tím žalovaný zavinil, že v této části muselo být řízení zastaveno. Odměna advokáta proto byla stanovena do vyhl. 484/2000 Sb. částkou 28.570,- Kč s připočtením tří režijních paušálů po 300,- Kč a 20% DPH pak náklady dosahují částky 35.364,- Kč.

Proti tomuto rozsudku, proti výroku o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku 100.952,- Kč s přísl. a proti výroku o nákladech řízení se odvolal žalovaný s tím, že pokud jde o nemajetkovou újmu, lze skutková zjištění učiněná soudem prvního stupně považovat za dostatečná. Opírá-li se přiznaná částka o tvrzení, že medializací vznikla žalobci újma, není prokázán jeho podíl na uvedených mediálních informacích o trestním stíhání žalobce. V citovaném tisku nebyla překročena hranice seriózní informace, která má oporu v ust. § 8 odst. 1 trestního řádu. Žalovaný považuje přiznanou výši nemajetkové újmy za nedůvodnou a zastává názor, že dle ust. § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. je pro žalobce v projednávané věci konstatování porušení práva a omluva dostatečnou satisfakcí. Namítá i nesprávnost přiznaných úroků z prodlení z částky nemajetkové újmy 100.000,- Kč, a to s odkazem na náleží Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 1310/2009, kterým je judikováno, že soud o výši přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu rozhoduje na základě volné úvahy ve smyslu ust. § 136 o.s.ř., je proto na místě bránit se v tomto typu řízení vzneseným nárokům

na zaplacení úroků z prodlení argumentací, že záleží-li výše poskytnutého plnění na úvaze soudu, nelze se dostat do prodlení. Žalovaný je přesvědčen, že s ohledem na charakter uplatněného nároku, jímž je zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jejíž výši stanoví zásadně až soud na základě vlastní úvahy a na podkladě provedených důkazů, nemůže prodlení objektivně vzniknout. S odůvodněním rozsudku o náhradě majetkové újmy ve výši 952,- Kč s přísl., dle kterého k neproplacení došlo v důsledku přehlédnutí žalovaného nelze souhlasit, k chybě došlo zřejmou písařskou chybou, eventuelně i početní chybou žalobce, když u uvedeného úkonu v předložené kalkulaci právních úkonů je uvedena jako výsledná částka 500,- Kč za dva úkony právní pomoci. Žalovaný má za to, že chybu žalobce nelze zvýhodňovat úrokem z prodlení. Navrhuje proto, aby žaloba byla zamítnuta a žalobci nebyly náklady řízení přiznány.

Žalobce nepovažoval odvolání žalovaného za důvodné, stejně jako žalovaný považuje skutková zjištění nalézacího soudu za správná a úplná a postačující k tomu, aby o takto zjištěném skutkovém stavu mohl okresní soud kvalifikovaně rozhodnout. S argumenty žalovaného uvedenými v odvolání nelze souhlasit, jednak totiž nešlo o skutečně seriózní a hlavně úplnou informaci o případu žalobce a jednak při respektování svobody tisku a práva veřejnosti na informace nelze přehlédnout, že již sama informace o tom, že žalobce je trestně stíhán a z čeho je obviněn, výrazným způsobem zasáhla do jeho soukromého, rodinného a zejména pracovního života a tím i do jeho občanské cti. Ačkoliv existuje v našem právním řádu zásada presumpce nevinny, jistě si nelze nevšimnout obecného společenského trendu, v němž ve valné části laické veřejnosti, je již informací o probíhajícím trestním stíhání a podání obžaloby vzbuzen dojem o vině osoby, které se trestní stíhání týkala. Žalobce si je vědom, že tento dojem žalovaný nezavinil, odpovědnost státu je však odpovědností objektivní, odpovědností za výsledek. Jednoznačnou příčinou tohoto nezaviněného hodnocení žalobce veřejností je právě soudem i koneckonců žalovaným uznáný nezákonný postup orgánů činných v trestním řízení. Zásah zmíněné medializace do občanské cti žalobce je o to významnější, že žalobce byl v určitém stádiu trestního stíhání pravomocně uznán vinným trestným činem nekalé soutěže. Majetková újma netkvěla jen ve zveřejnění jeho případu, ale především v tom, že v důsledku nezákonných rozhodnutí vykonával žalobce deset měsíců trest zákazu činnosti do té doby, než rozhodnutí krajského soudu a Vrchního soudu v Praze Nejvyšší soud zrušil. Tím mu bylo po uvedené dobu omezeno jeho základní právo zaručené mu Listinou základních práv a svobod, to je právo na svobodnou volbu povolání. Poukazuje na skutečnost, že údajných zadostiučinění, tj. konstatace porušení zákona a omluvy se mu dostalo až po podání žaloby, žalovaný ve vyjádření k žalobě tvrdil, že tak již učinil, ačkoliv tomu tak nebylo. Navíc omluvu adresoval zástupci žalobce, i když by bylo lze předpokládat, že u tohoto úkonu by to měl být přímo žalobce, komu by měla být omluva adresována, byť je v řízení zastoupen. Nález, na který žalovaný v odvolání odkazuje, neřeší otázku úroků z prodlení peněžitým zadostiučiněním. Podle žalobce je rozsudek správný, protože pokud je nárok žalobce na odškodnění po právu je žalovaný v prodlení od okamžiku, kdy žalobci vznikne nárok podle zákona na odškodnění jako celku, tedy uplynutím šestiměsíční lhůty od podání žádosti o odškodnění. Soud svým rozhodnutím tento nárok nekonstituuje, ale jen deklaruje. Pokud jde o úroky z prodlení z částky 952,- Kč, pak povinností žalovaného je nárok uplatněný v žádosti žalobce o odškodnění přezkoumat ve lhůtě určené zákonem a upozornit

jej na takovou chybu a tento problém s ním projednat. Šestiměsíční lhůta je zákonem konstruována jako lhůta k projednání nároku, během níž žalobce ani nemůže nárok uplatnit u soudu, neb by byl předčasným. Odvolání žalovaného považuje žalobce za nedůvodné.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací shledal, že odvolání žalovaného má náležitosti uvedené v ust. § 205 odst. 1 o.s.ř. Jako odvolací důvod je uveden odvolací důvod dle ust. § 205 odst. 2 písm. g) o.s.ř., tedy že rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Po zjištění, že odvolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou a je přípustné, přezkoumal odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně v napadené části a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného je důvodné pouze v části týkající se úroku z prodlení z částky 100.000,- Kč.

Dle ust. § 7 zákona č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Dle ust. § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Podle ust. § 8 odst. 2 citovaného zákona byla-li škoda způsobena nezákonným rozhodnutím vykonatelným bez ohledu na právní moc, lze nárok uplatnit i tehdy, pokud rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno na základě řádného opravného prostředku. Dle ust. § 8 odst. 3 citovaného zákona nejde-li o případy zvláštního zřetele hodné, lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím přiznat pouze tehdy, pokud poškozený využil v zákonem stanovených lhůtách všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje; takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení. Dle ust. § 31 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Podle ust. § 31 odst. 3 náklady zastoupení jsou součástí nákladů řízení. Zahrnují účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování. Výše této odměny se určí podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně. Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalobce má nárok na náhradu škody spočívající v nákladech za právní zastoupení žalobce, které žalobce vynaložil v souvislosti s trestním stíháním pro trestný čin nekalé soutěže podle ust. § 149 tr.zák., které bylo zahájeno usnesením ze dne 11.4.2005 a pro další skutky dne 15.9.2005, když proti těmto usnesením podal žalobce stížnost, ta ale byla krajským státním zástupcem zamítnuta. Rozsudkem ze dne 18.1.2007, č.j. 16 T 14/2006-677 byl žalobce uznán vinným ze spáchání trestného činu nekalé soutěže, byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců s podmíněným odkladem na dobu dvou let a zákaz činnosti po dobu dvou let. Vrchní soud usnesením ze dne 23.4.2007, sp.zn. 6 To 10/2007 odvolání zamítl, Nejvyšší soud ČR pak usnesením ze dne 12.9.2007, č.j. 5 Tdo 916/2007 usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích i Vrchního soudu zrušil a přikázal Krajskému soudu v Českých Budějovicích,

aby o věci znovu jednal a rozhodl rozsudkem ze dne 28.1.2009, č.j. 16 T 2/2008-822 byl žalobce obžaloby zproštěn. V řízení bylo zjištěno, že dopisem ze dne 18.3.2009 žalobce u žalovaného nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkové újmy uplatnil a do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok uspokojen. V průběhu řízení byla žalovaným zaplacená částka 23.514,- Kč, přestože, jak správně uvedl soud prvního stupně, nárok žalobce je důvodný co do částky 24.466,- Kč, když z nákladů vyúčtovaných žalobcem ve výši 25.061,- Kč nutno odečíst dvakrát částku 250,- Kč, polovinu úkonu, protože podání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání není úkonem ve věci samé. Soud prvního stupně proto postupoval správně, když žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci částku 952,- Kč s příslušným úrokem z prodlení, neboť tyto náklady byly žalobcem u žalovaného řádně uplatněny a ve lhůtě stanovené zákonem nebyly uspokojeny. Dle ust. § 31a zák. č. 82/1998 Sb. v platném znění bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Dle ust. § 31a odst. 2 zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Odvolací soud sdílí závěr soudu prvního stupně o tom, že určení konkrétní výše přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu je úvahou soudu ve smyslu ust. § 136 o.s.ř., žádná metoda, jak stanovit přiměřenost zadostiučinění, respektive jeho výši neexistuje. Odvolací soud sdílí závěr soudu prvního stupně o tom, že konstatování porušení práva a omluvu zaslanou právnímu zástupci žalobce nelze považovat za dostačující. S přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem za nichž k této újmě došlo, nutno považovat nárok žalobce na zadostiučinění v penězích za důvodný. Soud prvního stupně posoudil všechny okolnosti případu, zohlednil, že v důsledku uloženého zákazu činnosti nemohl žalobce vykonávat své povolání a nepominul ani, že s ohledem na medializaci trestní věci žalobce bylo zasaženo do jeho základních lidských práv zaručených Listinou základních práv a svobod. Úvahu soudu prvního stupně opírající se o průměrný měsíční příjem v České republice v roce 2007 lze akceptovat, a proto i odvolací soud částku 100.000,- Kč považuje za odpovídající. Odvolací soud proto s ohledem na shora uvedené rozsudek soudu prvního stupně ve výroku v odst. III., o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku 952,- Kč s příslušnými úroky z prodlení a zaplacení částky 100.000,- Kč potvrdil dle ust. § 219 o.s.ř. Důvodnou pak shledal odvolací námitku žalovaného o neexistenci nároku žalobce na úrok z prodlení z částky 100.000,- Kč, neboť výše přiměřeného zadostiučinění záležela při neexistenci exaktní metody, jak přiměřenost zadostiučinění stanovit, na úvaze soudu, a proto k prodlení dochází až uplynutím určené doby ke splnění. Odvolací soud proto postupoval dle ust. § 220 odst. 3 o.s.ř. a usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že nárok žalobce na úrok z prodlení z částky 100.000,- Kč zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. a ust. § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř., na základě kterých uložil odvolací soud žalovanému, v řízení převážně neúspěšnému, povinnost zaplatit žalobci náklady řízení, které se skládají z nákladů za právní zastoupení žalobce stanovených dle vyhl. č. 484/2000 Sb. Před soudem prvního stupně byly náklady správně stanoveny částkou 35.364,- Kč, proto na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně

lze zcela odkázat a náklady odvolacího řízení se skládají z odměny ve výši 24.470,- Kč stanovené dle § 3 odst. 1 bod 4, dvou režijních paušálů po 300,- Kč a 20% DPH ve výši 5.014,- Kč. Náklady odvolacího řízení tak dosahují částky 30.084,- Kč a celkem náklady řízení před soudy obou stupňů částku 65.448,- Kč.

P o u ě e n í : Proti potvrzující části rozsudku není dovolání přípustné, ledaže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Českých Budějovicích dospěje dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Proti měnící části rozsudku je přípustné dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Českých Budějovicích.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 11. května 2010

JUDr. Iveta J i ř í k o v á , v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Lucie Beranová